

Temps era Temps
Josep Bayerri Raga

LA PRECARIETAT DELS JUTJATS DE TORTOSA

Segons diu la premsa, el jutjat penal de Tortosa és el més colapçat de Catalunya. Fa uns dies es va decidir assignar eventualment un nou jutge i funcionaris per desencatllar la situació. Amb un edifici amb problemes estructurals on no s'hi pot posar més pes, un dels jutjats situat provisionalment a un pabelló desmuntable a Ferreries i mancances de tota mena, el que cal es construir d'una vegada el nou edifici judicial com ja s'ha fet a tots els jutjats de la demarcació.

A la primera divisió d'Espanya en partits judicials (1834) se'n varen crear 463 dels que vuit corresponien a la demarcació de Tarragona (dos a les terres de l'Ebre: Gandesa i Tortosa). En plena postguerra (1965), amb voluntat d'economitzar despeses i racionalitzar el mapa judicial es varen suprimir gairebé dos centenars de partits, entre els quals el de Gandesa, passant a quedar-ne 301. La *Ley de Demarcación y Planta Judicial* (1988) els augmenta fins a 431, restablint el de Gandesa i creant el nou partit Judicial d'Amposta, segregat de Tortosa i amb àmbit coincident amb la comarca del Montsià. L'any passat es va filtrar un projecte que proposava, per raons econòmiques, reduir-los de nou aquesta vegada fins a 190, integrant els de Gandesa i Amposta a Tortosa, però es va aixecar una gran polseguera arreu d'Espanya i no se'n ha parlat més.

L'administració de Justícia ha tingut sempre una notable importància en la vida ciutadana. Fins el decret de Nova Planta, a Tortosa hi havia la seva cort de justícia, que es regia per un codi propi, el "*Llibre de les Costums escrites de la insigne ciutat Tortosa*", una còpia del qual estava, lligat amb una cadena, a la porta de l'ajuntament (on avui hi ha el Palau Oliver de Boteller) a disposició de qualsevol que el volgués consultar. Els col·legis d'advocats i de procuradors de Tortosa son dels més antics del país i han superat tots els projectes de supressió que, de tant en tant apareixen des d'una òptica centralista (ara, malhuradament hi ha un altre intent per part del ministeri Justícia). A finals del segle XIX es varen establir a Tortosa un seguit d'institucions d'abast territorial per corregir els problemes originats pel centralisme provincial nascut de la divisió de 1833 que obligaven a un gran dependència de Tarragona. El 1882 es creava l'audiència de lo criminal que incloïa també el partit de Gandesa. Incoava entre 400 i 500 causes anuals, celebrant un 150 judicis orals a l'any fins i tot amb condemnes a la pena de mort que eren executades al propi territori. Estava atesa per tres magistrats, fiscal, secretari, oficial de sala, agutzil i un nombre indeterminat d'auxiliars administratius. El darrer judici es celebrà el 21 juny de 1892. Entre aquell any i el següent, com a conseqüència de mesures econòmiques restrictives promogudes pel govern liberal de Sagasta, es suprimiren també l'Administració Subalterna d'Hisenda, la província marítima de Tortosa, la zona de reclutament militar, el batalló de reserva, el destacament d'Artilleria i la presó militar del castell de la Zuda. S'intentà també suprimir el bisbat, d'acord amb el concordat establert entre Espanya i la Santa Seu, però l'església tortosina era prou forta per impedir-ho.

Actualment, els jutjats de Tortosa estan ubicats un vell casalot remodelat l'any 1971. No es però un edifici propi; fou construït (1768) per allotjar l'Hospital de la Santa Creu i, després de diverses vicissituds, acollí l'ajuntament (1915) i l'Institut de Batxillerat

(1954). El jutjat de primera instància ja havia estat en el mateix lloc abans de la guerra, quan era ajuntament, ocupant la planta entressol, en condicions molts precàries, la situació era tant deficitària que a l'expedient de reconstrucció de Tortosa molt destruïda per la guerra, es demanava com una de les obres prioritàries la construcció d'un edifici per als jutjats. La petició fou atesa parcialment ja que el 1955 es destinà a jutjats de Primera instància i Instrucció la primera planta del nou edifici de correus i a jutjats municipals una part dels baixos del nou ajuntament, entrant pel carrer del darrera. Ara, els jutges i altres funcionaris, advocats, procuradors i tots els que serveixen la justícia s'amonteguen amb tones de papers a un edifici que, de ben segur, d'aquí a pocs anys s'haurà de desallotjar per incomplir les condicions d'habitabilitat

Foto: L'edifici dels jutjats de Tortosa

Peu de foto: Tarragona, Reus, Amposta i Gandesa, entre altres ciutat, tenen nou edificis per a seus judicials, Tortosa aguanta al vell casalot del Rastre